

Assignatura: ETNOLOGIA REGIONAL. ESTUDIS MONOGRÀFICS. MAGREB

Codi: 28691

Professor: Josep Lluís Mateo Dieste (Gr.2)

Cicle: Segon

Semestre: Primer

Nº Crèdits: 6

Tipus: OP

Horari de classe: Gr 2 Dl-Dc 13.00-14.30
TI 1 Virtual/Sortides

Despatx: B9-137

Telèfon: 93 581 11 43

E-mail: joseplluismateo@uab.cat

I. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA

El curs constitueix una introducció al Magreb com a regió socio-cultural i històrica, des del punt de vista dels diferents enfocaments teòrics i etnogràfics sorgits des de l'època colonial fins a l'actualitat. L'objectiu central és oferir una panoràmica dels principals problemes plantejats per l'antropologia en els àmbits clàssics d'anàlisi, però tenint en compte els remarcats nexes existents entre economia, parentiu, política i religió. A partir d'aquí es presentaran els principals debats, i s'oferiran eines per analitzar aquesta àrea des d'un punt de vista dinàmic, tot considerant el conflicte pel poder, la construcció de desigualtats sexuals i comunitàries i l'impacte dels processos de modernització (colonització, urbanització, emigració), per tal de poder interpretar fenòmens contemporanis.

II. TEMARI

1. Introducció.

- o El Magreb construït: imatges des d'Europa
- o Poblacions i història
- o Teories antropològiques sobre el Magreb

2. Relacions econòmiques i organització social.

- o Nòmades, sedentaris i medines: formes d'organització social
- o Formes d'intercanvi
- o Sistemes agrícoles i ramaders en transició

3. Parentiu, poder i organització social.

- o El debat de la tribu
- o El poder de la genealogia
- o Patrons i clients

4. Persona, grup i nocions de gènere.

- o Nocions de persona i rituals de pas
- o Gènere, cos, espai
- o Endogàmies i estratègies matrimonials

5. Islam, text i religió popular

- o El poder del text
- o Confraries i Islam popular
- o Reislamització i protesta social

6. Identitats en construcció

- o Àrabs vs. Berbers. Paradoxes i continuïtats
- o Musulmans i "gent del llibre"
- o Transnacionalitat i diàspora

III. BIBLIOGRAFIA GENERAL

- Aixelá, Yolanda. 2000. *Mujeres en Marruecos. Un análisis desde el parentesco y el género*. Barcelona: Edicions Bellaterra.
- Bennani-Chraïbi, Mounia / Fillieue, Olivier (eds.). 2004. *Resistencia y protesta en las sociedades musulmanas*. Barcelona: Edicions Bellaterra.
- Bonte, Pierre / Conte, Édouard / Hamès, Constant / Ould Cheikh, Abdel Wedoud. 1991. *Al-Ansâb. La quête des origines. Anthropologie historique de la société tribale arabe*, Paris, Éditions de la Maison des Sciences de l'Homme.
- Bourdieu, Pierre. 1991. *El sentido práctico*. Madrid: Taurus [1980].
- 2006. *Sociología de Argelia y Tres estudios de etnología cabilia*. Madrid: CIS.
- Brett, Michael / Fentress, Elizabeth. 1996. *The Berbers*. Oxford, Cambridge: Blackwell.
- Caro Baroja, Julio. 1990. *Estudios saharianos*, Madrid, Júcar Universidad [1955].
- Chaker, Salem (dir.). 1987. "Berbères. Une identité en construction", monogràfic *Revue de l'Occident Musulman et de la Méditerranée*, 44.
- Davis, John. 1977. *Antropología de las sociedades mediterráneas*. Barcelona: Editorial Anagrama.
- Eickelman, Dale F. 2003. *Antropología del mundo islámico*. Barcelona: Edicions Bellaterra [2002].
- Gellner, Ernest. 1986. *La sociedad musulmana*. México: Fondo de Cultura Económica [1981].
- Gellner, E. / Micaud C. (eds.). 1972. *Arabs and Berbers From Tribe to Nation in North Africa*. Duckworth.
- Geertz, Clifford / Geertz, Hildred / Rosen, Lawrence. 1979. *Meaning and Order in Moroccan Society: Three Essays in Cultural Analysis*, New York, Cambridge University Press.
- González Turmo, Isabel. 2001. *La antropología social de los pueblos del Mediterráneo*. Granada: Editorial Comares.
- Lacoste, Camille & Yves. 2004. *Maghreb, peuples et civilisations*. Paris: La Découverte [1995].
- Ramírez, Ángeles / López García, Bernabé (eds.). 2002. *Antropología y antropólogos en Marruecos. Homenaje a David M. Hart*. Barcelona: Edicions Bellaterra.
- Roque, Maria-Àngels (ed.). 1996. *Las culturas del Magreb. Antropología, historia y sociedad*. Barcelona: Institut Català de la Mediterrània.

IV. AVALUACIÓ

- o 80% de la nota. Treball de curs individual sobre un tema del programa: lliurament el dia de l'examen.
 - o 20% de la nota. Treball en grup (2-3 persones). Comentari crític d'un dels materials audiovisuals visionats, a partir de les lectures obligatòries i les notes de classe. Lliurament el dia de l'examen.
- A l'inici del curs es facilitaran les pautes dels treballs.

Sortida

La T.I. serà substituïda per la participació en un activitat/sortida per determinar.

V. MATERIALS

- o És convenient tenir un nivell mínim de francès i anglès per poder llegir algunes lectures.
- o Es facilitarà un dossier de lectures i es penjaran materials al Campus Virtual.
- o Bibliografia específica per temes.
- o Fonts audiovisuals.